

Stanisław Ignatowicz

Stanisław Ignatowicz

1902–1991

Prezes SEP w latach 1949–1950

Stanisław Ignatowicz urodził się 27 października 1902 r. w Warszawie, w rodzinie robotniczej jako syn Leonarda – ślusarza-hydraulika i matki Marii z Momentowiczów – szwaczki. W 1910 r. wstąpił do Szkoły Przygotowawczej K. Schulza, a po dwóch latach – do pierwszej klasy Warszawskiej Szkoły Realnej. W 1915 r., po zajęciu Warszawy przez Niemców, przeszedł do 4. klasy Szkoły Realnej K. Nawrockiego. Ze względu na trudne warunki materialne w domu musiał utrzymywać się sam, zarabiając korepetycjami, lub jako roznosiciel listów. Egzamin maturalny zdał jako ekstern w 1920 r. przed komisją państwową przy szkole Wróblewskiego. W krytycznym okresie wojny polsko-bolszewickiej - od lipca do października 1920 r. pełnił ochotniczo służbę wojskową w Baterii Zapasowej 1. Dywizjonu Artylerii Konnej w Górze Kalwarii jako kanonier.

W grudniu 1920 r. Stanisław Ignatowicz wstąpił na Wydział Budowy Maszyn i Elektrotechniczny Politechniki Warszawskiej (samodzielny Wydział Elektrotechniczny powstał w roku akademickim 1921-1922). Nadal musiał utrzymywać się sam zarabując korepetycjami, malowaniem ogłoszeń na słupach, a nawet statystowaniem w teatrze.

W 1925 r. zmarł jego ojciec, w wyniku czego był zmuszony przerwać studia, aby zarobić na utrzymanie rodziny. Zaczął pracować jako młodszy monter w Zarządzie Technicznym Telegrafów i Telefonów w Warszawie. W roku 1928-1929 uzyskał stypendium z Ministerstwa Poczty i Telegrafów i w maju 1929 r. otrzymał dyplom inż. elektryka ze specjalnością teletechnika. Po ukończeniu w 1929-1930 Szkoły Podchorążych Rezerwy Łączności w Zegrzu rozpoczął pracę w Departamencie Technicznym Ministerstwa Poczty i Telegrafów. W 1933 r. został mianowany podporucznikiem.

W 1939 r. pracował jako naczelnik Wydziału Urządzeń Stacyjnych w Departamencie Telekomunikacji. Po wybuchu wojny został skierowany do obsługi sieci telefoniczno-telegraficznej dla potrzeb Naczelnego Dowództwa (ND) Wojska Polskiego. 15 września 1939 r. został wcielony do Kompanii Łączności ND i w jej składzie przekroczył granicę rumuńską. Po udanej ucieczce z obozu internowania w Calimanesti przedostał się w końcu października przez Jugosławię i Włochy do Francji. Po miesiącu pobytu na stacji zbornej oficerów Wojska Polskiego w Bessieres otrzymał przydział jako oficer techniczny łączności do Szefostwa Łączności w Sztapie Naczelnego Wodza. W czerwcu 1940 r. został ewakuowany ze sztabem do Wielkiej Brytanii i przebywał początkowo w obozach wojskowych w Douglas i Crawford. Jesienią 1940 r. został przydzielony do kompanii łączności przy dowództwie I Korpusu WP w Bridge of Earn w Szkocji jako dowódca plutonu. Stamtąd oddelegowano go na 6-miesięczny staż naukowo-techniczny w Instytucie Telekomunikacyjnym Poczty Brytyjskiej w Dollis Hill pod Londynem, gdzie zapoznał się z zagadnieniami telefonii wielokrotnej i kabli koncentrycznych. Po ukończeniu stażu został przydzielony w marcu 1943 r. do Sztabu Naczelnego Wodza w Londynie jako oficer techniczny łączności, gdzie pełnił służbę do końca wojny. W okresie od czerwca 1945 r. do marca 1946 r. oddelegowano go do dowództwa łączności I Dywizji WP w Meppe (Niemcy) w brytyjskiej strefie okupacyjnej. Po powrocie do Wielkiej Brytanii i dwumiesięcznym pobycie w szpitalu został zdemobilizowany w stopniu kapitana.

Do Polski powrócił w listopadzie 1946 r. Od 1 XII rozpoczął pracę w Ministerstwie Poczty i Telegrafów jako naczelnik Wydziału Urządzeń Stacyjnych. W okresie 1948-1950 pracował na stanowisku dyrektora Departamentu Telekomunikacyjnego, a następnie został

postawiony do dyspozycji ministra przemysłu ciężkiego, gdyż jako „element obcy ideologicznie” nie mógł dłużej pracować na tak wysokim stanowisku. W latach 1950-1959 pracował w Zakładach Wytwórczych Materiałów Telekomunikacyjnych jako dyrektor techniczny a później naczelny, następnie w Centralnym Zarządzie Przemysłu Telekomunikacyjnego jako naczelnik Wydziału Kontroli Technicznej i jako dyrektor techniczny w Zjednoczeniu Przemysłu Teletechnicznego oraz w Instytucie Tele- i Radiotechnicznym.

W 1959 r. został powołany na stanowisko dyrektora-założyciela Zakładu Badań i Studiów Teletechniki (ZBiST), w którym miały być prowadzone prace w dziedzinie podzespołów, układów i urządzeń dla teletechniki i teletransmisji przewodowej. Tam zabłysnął wielkim talentem organizacyjnym i w czasie jego kierowania ZBiST liczba pracowników wzrosła z około 40 do ponad 2000 osób. W ZBiST zajmowano się przede wszystkim automatyzacją krajowej łączności telefonicznej. Opracowano tu m.in. nowoczesne, automatyczne centrale telefoniczne międzymiastowe dla Bydgoszczy, Warszawy i Katowic i rozpoczęto prace nad centralami elektronicznymi. Opracowano i wdrożono do produkcji tarczowe aparaty telefoniczne i podzespoły elektroakustyczne przeznaczone dla odbiorców krajowych i eksportowych (urządzenia te były sprzedawane w ogromnej liczbie do ZSRR i innych krajów RWPG) Stanisław Ignatowicz przeszedł w 1969 r. na emeryturę, pracując nadal na części etatu w Zakładach Wytwórczych Urządzeń Telefonicznych.

Ignatowicz przez dużą część swego życia zawodowego prowadził aktywną działalność dydaktyczną. W okresie 1928-1934 był wykładowcą w Państwowej Szkole Teletechnicznej, do której powrócił w latach 1947-1950. W 1930-1939 był starszym asystentem, a później wykładowcą przedmiotu „Centrale międzymiastowe” w Katedrze Teletechniki profesora Romana Trehcińskiego w Politechnice Warszawskiej. W latach 1950-1956 wykładał w Wieczorowej Szkole Inżynierskiej przedmiot „Teletechniczne urządzenia zasilające”.

Stanisław Ignatowicz był aktywnym członkiem w organizacji społecznych. W 1928 r. wstąpił do Stowarzyszenia Teletechników Polskich (STP) – założonego w 1926 r. Od 1931 r. był członkiem jego zarządu, a od 1938 r. – prezesem. Od 1932 r. pracował w redakcji Przeglądu Teletechnicznego i Wiadomości Teletechnicznych. W 1935 r. został z ramienia STP członkiem Komitetu Funduszu Stypendialnego Polskiej Elektrotechniki im. Marszałka Józefa Piłsudskiego. Pod jego przewodnictwem i przy współautorstwie opracowano i wydano w 1937 r. obszerny (ok. 400 stron) „Podręcznik Teletechnika”. Od 1937 r. wspólnie z S. Kuhnem, brał udział w pracach Komisji Porozumiewawczej w sprawie połączenia SEP, STP i ZPIE. Nastąpiło to w 1939 r. na XI Walnym Zgromadzeniu Członków SEP w Katowicach i Cieszynie, na którym Stanisław Ignatowicz został wiceprezesem SEP.

W czasie wojny, podczas służby w szeregach Wojska Polskiego w Wielkiej Brytanii, założył w lutym 1941 r. wraz z grupą elektryków polskich Brytyjski Oddział SEP, jako 14. oddział (w 1939 r. w skład SEP wchodziło 13 oddziałów). W latach 1941-1945 zrzeszeni w nim specjaliści opracowali materiały do powojennej odbudowy i rozbudowy kraju w zakresie elektryfikacji i sieci telekomunikacyjnej. Stanisław Ignatowicz brał udział w Komisji Telekomunikacji w opracowaniu Projektu Sieci Telekomunikacyjnej w Polsce, był generalnym redaktorem drugiego, uzupełnionego wydania „Podręcznika teletechnika” (wyd. 1944 r.) oraz członkiem zespołu „Słownika telekomunikacyjnego angielsko-polskiego”. Pod

koniec 1945 r. nie mając nadziei na nawiązanie normalnej współpracy z SEP w Polsce, Brytyjski Oddział SEP zmienił nazwę na Stowarzyszenie Elektryków Polskich w Wielkiej Brytanii.

Stanisław Ignatowicz po powrocie do Polski został dokooptowany w drugim półroczu 1946 r. jako przedwojenny członek ZG SEP, do Tymczasowego ZG SEP. Na I Walnym Zjeździe Delegatów SEP w grudniu 1947 r. w Warszawie został wybrany na wiceprezesa (prezesem był profesor Włodzimierz Szumilin), we wrześniu 1949 r. na II Zjeździe został wybrany na prezesa, a w maju 1950 r. został (statutowo) wiceprezesem. W latach 1969-1975 był przewodniczącym Głównej Komisji Rewizyjnej SEP, a w 1975-1987 członkiem Głównego Sądu Koleżeńskiego. Ponadto przez wiele lat był członkiem: Kolegium Redakcyjnego „Przeglądu Telekomunikacyjnego” i „Tele-Radio”, Rady Nadzorczej Biura Wydawnictw SEP, Centralnego Kolegium Sekcji Telekomunikacyjnej SEP, Centralnych Komisji: Bytowej, Historycznej, Nagród i Odznaczeń oraz prezydium Polskiego Komitetu Terminologii Elektrycznej. XVIII WZD SEP w 1969 r. w Warszawie nadał mu godność Członka Honorowego SEP.

Stanisław Ignatowicz pełnił wiele innych funkcji. Przed wojną był inspektorem rządowym Polskiej Akcyjnej Spółki Telefonicznej (PAST), a po wojnie: członkiem prezydium PKN, członkiem Rady Teletechnicznej, delegatem Polski do sekcji I Komisji Przemysłu Radiotechnicznego i Elektronicznego RWPG, członkiem prezydium Komisji Naukowej Międzynarodowego Komitetu Doradczego Telefonicznego i Telegraficznego CCITT, członkiem Rady Naukowej Instytutu Łączności, współorganizatorem działu teleradiotechnicznego Muzeum Techniki i Przemysłu w Warszawie.

Był odznaczony Krzyżem Komandorskim (1989) i Oficerskim (1962) OOP, Złotym Krzyżem Zasługi (1938 i 1958), Złotymi Odznakami Honorowymi SEP i NOT, Odznaką Zasłużony Pracownik Łączności i wieloma innymi.

Był dwukrotnie żonaty: z Zofią z Roszkowskich (zmarła w 1933 r.), z którą miał syna Stanisława – fizyka, a po jej śmierci z Marią z Simonów.

Zmarł 20 sierpnia 1991 r. i został pochowany na Cmentarzu Bródnowskim w Warszawie (kwatery 16 F, rząd 4, grób 24).

Opracował: **Zbigniew Białkiewicz**

Materiał został pierwotnie opublikowany w „Spektrum” nr 7–8 z 2003 r.

Uzupełnienia i redakcja dla potrzeb publikacji internetowej: Jacek Nowicki, SG SEP, wrzesień 2018 r.

Źródła

 Akta St. Ignatowicza w archiwum Wydawnictw Czasopism Technicznych SIGMA.

 Zeszyt Historyczny SEP nr 1, 75 lat SEP, Warszawa 1994.

- 💡 *Historia SEP 1919-1959*, Warszawa WCT NOT 1959.
- 💡 *Historia SEP 1919-1999*, Warszawa COSiW 1999.
- 💡 *Zarys historii Wydziału Elektrycznego, 1921-1981*. Politechnika Warszawska, 1983
- 💡 *80-lecie urodzin mgra inż. Stanisława Ignatowicza*, Przegląd Teletechniczny 1982, nr 7
- 💡 Grejcz B.: *Wspomnienie o Stanisławie Ignatowiczu – Teletechniku Polskim*. Przegląd Telekomunikacyjny 1991, nr 12
- 💡 *Historia elektryki polskiej*, Warszawa WNT 1.1 1976, t. III 1974.
- 💡 Informacje uzyskane od Doroty Ignatowicz, wnuczki Stanisława Ignatowicza.